

Dr. Tolnay Sándor Általános Iskola
ÖKOISKOLA Munkaterv
2023/2024-es tanévre

készítette: Kővári Katalin
Gyöngyösfalu, 2023. szeptember 11.

„A természet varázsát ontja bőven.
A fűben, a virágban és a kőben.
Ó nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná javad;
De nincs oly jó, melyben ne volna vész,
Ha balga módra véle visszaélsz!”
William Shakespeare

Bevezetés

Sajnos az elmúlt évtizedekben a világban jelentős átalakulás ment végbe a társadalmi-, gazdasági- és a környezeti folyamatok terén, melyek negatív tendenciát mutatnak és egyre nagyobb terhet rónak a bolygó élővilágára. Problémaként jelentkezik a világ népességének növekedése, a globális éghajlatváltozás veszélye, a világgazdaság egyenlőtlen növekedése, az erőforrások egyenlőtlen eloszlása a Földön, a fosszilis tüzelőanyagok és nyersanyagok véges mennyisége, a biodiverzitás megőrzése, továbbá a környezet terhelésének folyamatos növekedése. A globális és lokális szinten jelentkező problémák megoldásának – melyet számos konferencia is megerősített - egyik lehetséges színtere lehet az oktatás-nevelés, ugyanis az előzőekben említett problémák közül például a környezet állapotának megőrzésére, javítására, a szegénység csökkentésére, az egészséges életmód kialakítására, az egészség megőrzésére stb. a föld népessége csakis akkor lesz képes, ha tudatosan cselekszik. A tudatos cselekvéshez az embereknek ismerniük kell a társadalom, a gazdaság és a környezet összefüggéseit, problémáit, a problémák megoldásának lehetőségeit. Fontos, hogy képesek legyenek az együttműködésre, a közös gondolkodásra. Az oktatás-nevelés az értékek és magatartási formák, a jártasság és viselkedés elsajátításának fő eszköze. Az oktatásnak elő kell segíteni azt, hogy az emberek jobban megértsék a világot melyben élnek, valamint a jövőnket fenyegető problémák bonyolultságát, összefüggéseit és okait. Azonban nem csak megértenünk és megértetnünk kell a fenntarthatóság lényegét, de részt is kell vennünk elérésében. A fenntarthatóságot szolgáló nevelés alapvetően az együttműködésen, a közösségi döntéshozatalon alapuló pedagógiai eszközök alkalmazásával lehet sikeres. A nevelés-oktatás céljait, hangsúlyait úgy kell kialakítani, hogy megfeleljenek a helyi környezeti, társadalmi és gazdasági követelményeknek, miközben figyelembe veszik a globális méretű szempontokat is.

Fenntarthatóságra nevelés szinterei az iskolában

A Dr. Tolnay Sándor Általános Iskola Vas vármegyében, Kőszeg és Szombathely között fekszik, nyugodt, csendes környezetben. Az intézményünk kiváló környezeti adottságokkal rendelkezik, mivel az Alpok lábánál található, közvetlen szomszédságában a Gyöngyös-patak csörgedezik, továbbá az iskola nagy zöld területe, udvara, őshonos fákkal, cserjékkel és különleges lágyszárú növényekkel parkosított. Az ide járó diákok számára előnyt jelent, hogy közvetlen környezetükben fellelhetők a jellegzetes hazai életközösségek, a kőszeghegyaljai erdők, a Gyöngyös-patak vízi-vízparti világa és az intézmény udvarán kialakított oktatópark. Iskolánk a helyi adottságokat kihasználva törekszik a gyakorlatorientált természetközeli nevelés-oktatás alkalmazására, továbbá elősegíti és ösztönzi az egész életen át tartó tanulást, hozzájárul a fenntarthatóságra nevelés elterjesztéséhez. A fenntarthatóságra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni, ugyanis a nevelés elsődleges szintere a család. Ezt követi másodlagos szintérenként a köznevelési intézményben zajló oktató-nevelő pedagógiai munka, szemléletformálás, melyet az életkori sajátosságoknak megfelelően alakít ki intézményünk. Fontosnak tartjuk, hogy a környezeti nevelés, a pozitív szemléletformálás beépüljön intézményünk nevelési programjába és az intézmény mindennapi életébe, ezért a cél elérése érdekében iskolánk ÖKOISKOLA munkacsoport alapított és működtet. Ökoiskolaként a fenntarthatóságra nevelés az alábbi szinteken jelenik meg és biztosított intézményünk esetében:

- **a tanítás, tanulás szintjén:**
 - a környezeti nevelés megjelenik az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében; félévente értékelésre kerül az ÖKOISKOLA munkatervben foglalt oktatási-nevelési tevékenység megvalósítása;
 - gyakorlatorientált, természetközeli oktató-nevelő munka alkalmazása;
 - változatos, modern pedagógiai módszerek (pl. projekt módszer) használata;
 - tanulók bevonása a programok megszervezésébe, megvalósításába
- **tanításon kívüli tevékenységek szintjén:**
 - nyári tábor szervezése, melynek központi témája a fenntarthatóságra nevelés;
 - vetélkedők szervezése, illetve az intézmény részt vesz más szervezet által szervezett programokon;
 - ÖKO-fal kialakítása, mely összhangban van az ökoiskola értékrendjével, célkitűzéseivel
- **iskolai környezet szintjén:**
 - oktatópark kialakítása, gondozása, védelme
 - telepített növények szakszerű gondozása
 - komposztáló
 - esővízgyűjtő

- madáretetők és madáritatók, madárvédelem
- kiskert, konyhakert kialakítása, gondozása
- szelektív hulladékgyűjtés
- környezetbarát, újrahasznosított iskolai dekoráció
- fenntarthatóságra nevelés információs bázis folyamatos fejlesztése

• **személyi feltételek szintjén:**

- Az ÖKOISKOLA munkacsoport kialakításánál elsődleges szempont volt, hogy az intézményhasználók minden egyes szegletét képviselje legalább egy tag, ugyanis a fenntarthatóságot szolgáló nevelés, tevékenység, együttműködésen alapszik.
- Az ÖKOISKOLA munkacsoport tagjai:

NÉV	TITULUS
HAJNAL EDIT	igazgatóhelyettes vezetőség
KONDÁS LÁSZLÓNÉ	tanító, gyermek-és alsós munkaközösség ifjúságvédelmi felelős
MARAI-VARGA IVETT	DÖK munkáját segítő felsős munkaközösség pedagógus (felsős)
SZANYI KATALIN	fizika, kémia, biológia, földrajz felsős munkaközösség szakos tanár
HOSSZÚNÉ SZEGÉNY ILONA	tanító alsós munkaközösség
POLGÁR ATTILA	könyvtáros, karbantartó
TARCZINÉ HARAMIA	takarító technikai dolgozó (takarítás)
ANNAMÁRIA	
BLACK CSABÁNÉ	takarító technikai dolgozó (takarítás), iskolakert gondozója
KŐVÁRI KATALIN	kémia-környezettan szakos alsós munkaközösség tanár
SZM ÁLTAL DELEGÁLT TAG	- SZMK képviselője
DÖK ÁLTAL DELEGÁLT TAG	tanuló DÖK képviselője
NÉMETH GÁBORNÉ	iskolaitkár

• **gazdasági működés szintjén:**

- tudatos energiatakarékosság (pl. energiahasználat csökkentése-környezetőr szolgálat)
- hulladékibocsátás csökkentése, papír újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés, rontott fénymásolatok másik oldalának felhasználása p. rajzolásra
- egészséges táplálkozás elősegítése (pl. gyümölcsprogram)
- csapok rendszeres ellenőrzése, szivárgások ellenőrzése, megszüntetése

• **társadalmi kapcsolatok szintjén:**

- számos olyan szervezettel való közreműködés, melyek hozzájárulnak a fenntarthatóságra nevelés népszerűsítéséhez (pl. Írott-kő Natúrpark)

A hatékony nevelési munka eredményeként iskolánk a 2021/22-es és a 2022/23-as tanévben elnyerte az ÖKOISKOLA, illetve a 2022/23-as tanévben az Állatbarát Általános Iskola címet, mely címek elnyerésére iskolánk a jövő tanévben is pályázik.

A 2023/24-es tanévben az előző tanévekhez hasonlóan továbbra is **fontos célkitűzésként** jelenik meg, hogy a tanulók:

- ismerjék meg közvetlen környezetüket (természeti, épített), az abban zajló folyamatokat, azok ok-okozati összefüggéseit
- védjék, óvják, gondozzák, szépítsék környezetüket
- ismerjék meg a természetben lévő anyagokat és ezek felhasználási módjait
- ismerjék meg a természeti erőforrásokat és azok felhasználásának módjait
- ismerjék meg az újrahasznosítást
- takarékoskodjanak az energiával
- használjanak környezetbarát termékeket
- gyűjtsék szelektíven a hulladékot
- ismerjék meg hazánk nemzeti parkjait, tájvédelmi körzeteit
- ismerjék meg a felelős állattartás és állatvédelem feladatait
- figyeljék meg a növényvilág fejlődését az iskolakert kialakítása segítségével
- sajátítsák el az egészséges életmód kialakításának feltételeit

A 2023/24-es tanévben **kiemelt feladatok** a következők:

- ÖKOISKOLA munkacsoport működtetése és működése
- ÖKOISKOLA munkatervben vállalt feladatok és célkitűzések megvalósítása
- a vállalt feladatok teljesítésének értékelése és elemzése
- tanulók környezetorientált értékrendszerének folyamatos kialakítása
- ÖKOISKOLA CÍM pályázat megírása, elnyerése
- fenntarthatósággal kapcsolatos pályázatok figyelése, megírása
- iskolai és iskolán kívüli tanulásszervezés
- környezeti nevelés tantárgyközi szerepének megerősítése
- Honlap fejlesztése ÖKOISKOLA tartalom szempontjából

Együttműködő partnerek/partnerszervezetek a fenntarthatóságra nevelés során:

- DÖK
- SZMK
- Írottkő Natúrpark

- Kőszegi Rendőrkapitányság
- Vas Vármegyei Rendőr-főkapitányság (DADA program, drogprevenció)
- Országos Mentőszolgálat
- Vas Megyei Diáksport Egyesület
- Magyar Diáksport Szövetség
- Tömördi Madárvárta

[illegible]

[illegible]